

Силабус курсу «Музеєзнавство»

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 032 Історія та археологія
Освітньо-професійна програма « Історія та археологія »
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 3 роки 10 місяців,
5 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкий
Дні занять: згідно з розкладом занять, з можливістю дистанційної роботи на платформі ZOOM.
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д.і.н., доц. **Кліш Андрій Богданович**

Контактна інформація

klisch_1980@tnpu.edu.ua, +380979393133

Опис дисципліни

Курс "Музеєзнавство" – важлива складова частина підготовки висококваліфікованих спеціалістів-істориків. Він передбачає знайомство студентів з основними принципами музейної роботи, проведення практичних занять у музеях міста і відвідування визначних місць Тернополя. Курс "Музеєзнавства" тісно пов'язаний з архівно-музейною практикою студентів. Сучасний музейний працівник повинен володіти комп'ютерними технологіями, вміти формувати репозитарії культурної спадщини, створювати електронні музейні каталоги та видання, розробляти і впроваджувати комп'ютерні програми з музейної проблематики. Відтак навчальна дисципліна «Музеєзнавство» покликана дати студентам логічно-послідовні знання про місце та роль цієї науки як важливого фактору підвищення культурного й освітнього рівня людей, підтримання його історичної пам'яті.

Навчальний контент

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Вступ. Предмет і завдання курсу.	Визначити предмет, об'єкти і методи музеєзнавства. З'ясувати й проаналізувати джерельну базу та історіографію музеєзнавства. Обґрунтувати роль і місце і роль музеєзнавства у підготовці фахівців	Індивідуальні завдання, есе
2/2	2. Об'єкти і джерела історичного музеєзнавства.	Висвітлити об'єкти і джерела історичного музеєзнавства (речові, письмові та ін.). Проаналізувати класифікацію музейних пам'яток та особливості їх збирання.	Індивідуальні завдання, есе
2/2	3. Еволюція музейної справи	Реконструювати передумови виникнення музейної потреби. Виокремити домусейні форми нагромадження, християнські реліквії, пам'ятки. Дослідити західноєвропейські та давньоруські храмові,	Індивідуальні завдання, есе

		монастирські, палацові зібрання історико-культурних цінностей. Розповіді про старожитності у побутовій культурі населення території України XIV–XVII ст., європейське Відродження та Реформація: Проаналізувати сучасний стан розвитку музейної справи.	
2/2	4. Музейні скарби України та світу	Обґрунтувати музейну мережу та фактори, що її формують. Визначити найвідоміші світові музеї та їх експозиції. З'ясувати проблеми використання музеїв при створенні туристичних маршрутів.	Кейси
2/2	5. Пам'ятки і об'єкти музеєзнавства у Тернополі і Тернопільській області.	Проаналізувати пам'ятки історії культури Тернополя і Тернопільської області з найдавніших часів до нашого часу, зокрема археологічні пам'ятки, етнографічні пам'ятки, архітектуру, декоративно-ужиткове мистецтво. Охарактеризувати музейну мережу Тернополя та області та екскурсійні маршрути.	Кейси
2/2	6. Поняття "музей". Класифікація музеїв за типами і профілями.	Охарактеризувати поняття "музей". Класифікувати музеї за типами і профілями. відповідно його колекціям за формою власності, за категорією, за суспільним призначенням тощо.	Кейси
2/2	7. Фондова робота музеїв. Консервація і реставрація пам'яток історії і культури.	Визначити критерії фондової роботи музеїв. Проаналізувати поняття консервації і реставрації пам'яток історії і культури. Окреслити принципи зберігання музейних експонатів. Фондосховище та його обладнання. Музейні меблі. Температурно-вологісний та світловий режим у музейному приміщенні. Завдання консервації та реставрації пам'яток історії та культури та природно-історичних колекцій.	Кейси
2/	8. Масово-просвітницька робота в музеях. Методика побудови і проведення екскурсії.	Обґрунтувати поняття «масово-просвітницька робота» в музеях. Методика побудови і проведення екскурсії. Музей та відвідувач. Форми масової роботи: лекції, бесіди, клуби за зацікавленням тощо. Екскурсії. Проаналізувати класифікацію екскурсій та методики побудови та проведення екскурсій. Поняття "портфель екскурсовода". Вивчення інтересів відвідувачів. Популяризація музеїв.	Індивідуальні завдання, есе
2/2	9. Музейний маркетинг і менеджмент	З'ясувати принципи утворення штатного розпису музею. Джерела фінансування та видатки музеїв. Стратегії менеджменту музейної сфери. Маркетингові стратегії в музейній справі. Музейний PR. Окреслити критерії взаємодії музеїв з туристичними фірмами. Інноваційні методи роботи з відвідувачами. Реклама музейних установ. День музеїв.	Індивідуальні завдання, есе
2/2	10. Інвентаризація та методика наукового	Проаналізувати первинний облік, інвентаризацію та каталогізацію. Науково-	Індивідуальні

	опису музейних фондів	довідковий апарат сучасних музеїв. Зберігання музейних колекцій, значення і сучасна організація.	завдання, есе
2/2	11. Система державного обліку музейних фондів	Проаналізувати систему державного обліку музейних фондів. Положення про Музейний фонд України. Інструкції з організації обліку музейних предметів	Індивідуальні завдання, есе
0/2	12. Науково-дослідна та методична робота музейних установ	З'ясувати поняття про науково-дослідну роботу музеїв. Система музейної науково-технічної інформації. Завдання, зміст і форми методичної роботи в музейних установах. Семінари, конференції як форми науково-методичної роботи.	Індивідуальні завдання, есе
0/2	13. Інформаційні технології у музейній справі	Проаналізувати напрями нових інформаційних технологій у музейній справі. З'ясувати стратегічні переваги нових інформаційних технологій у музейній справі. Глобальні музейні комунікації.	Індивідуальні завдання, есе

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОНП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ФК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
ФК 5.	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
ФК 6.	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
ФК 7.	Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.
ФК 9.	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК 12.	Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.
ПРН 3.	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати

	науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 9.	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України
ПРН 15.	Знати особливості відповідних історичних подій на Тернопіллі та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 16.	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації регіональних особливостей історичного процесу.

Літературні джерела

1. Закон України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 № 249/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 20.06.1995. № 25.
2. Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу»: Закон України № 1709-VI від 05.11.2009 р. *Відомості Верховної Ради України*. 5.11.2009. № 25. 9 с.
3. Закон України «Основи законодавства України про культуру» від 14.02.1992 №2117- XII. *Відомості Верховної Ради України*. 26.04.1992.
4. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 24. Ст. 169.
5. Про охорону культурної спадщина: Закон України від 08.06.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 39. Ст. 333.
6. Шляхтина, Л. М. Основи музейного дела. Теория и практика: учеб. пособ. 2-е изд., стер. М. : Высшая школа, 2009. 183 с. (Образование через искусство).
7. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: навч. посіб. К. : Знання, 2008. 428 с.
8. Збірник праць. Scientific collection : The museums of Ternopil region. Т. 8 : Музеї Тернопільщини / редкол. : Б. Андрушків, У. Безпалько, Н. Білик [та ін.] ; відп. ред. М. Андрейчин. Тернопіль: Терно-граф, 2013. 545 с.
9. Боднарчук, Ю. Ю. Музеєзнавство: курс лекцій. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 228 с
10. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібн. К.: Альтерпрес, 2007.
11. Белікова М., Зайцева В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ЛПКС, 2015. 179 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1	35
Модуль 2	35
Підсумкове тестування	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом